

OPLEIDINGSBEOORDELING

Bachelor in de verpleegkunde

Hogeschool West-Vlaanderen

Brussel - april 2022

OPLEIDINGSBEOORDELING BACHELOR IN DE VERPLEEGKUNDE VAN HOGESCHOOL WEST-
VLAANDEREN

VLUHR KWALITEITZORG
Ravensteingalerij 27
1000 Brussel

Dit rapport is beschikbaar op <https://www.kwaliteitszorg.vluhr.be/beoordelingsrapporten>

Wettelijk depot nummer: D/2022/12.784/3

Inhoud

VOORWOORD.....	4
OPLEIDINGSBEOORDELING	5
Inleiding.....	5
Samenstelling panel	5
Beoordeling	5
Beslisregels.....	6
Vorbereiding.....	6
Locatiebezoek.....	6
RAPPORT.....	7
Situering	7
Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau	7
Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsleeromgeving.....	8
Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerde eindniveau	10
Eindoordeel	11
Overzicht goede praktijken	12
Overzicht aanbevelingen.....	13
BIJLAGEN	14
Bijlage 1: Administratieve gegevens.....	14
Bijlage 2: Beknopte biografie panelleden	15
Bijlage 3: Bezoekschema	16
Bijlage 4: Bestudeerde documenten	17
Bijlage 5: Samenvatting.....	18

VOORWOORD

Dit rapport is de weerslag van de opleidingsbeoordeling van de professionele Bachelor in de verpleegkunde van Hogeschool West-Vlaanderen (Howest). Deze opleidingsbeoordeling werd van januari 2020 tot maart 2022 uitgevoerd door een onafhankelijk panel van deskundigen.

Dit rapport is vooreerst bedoeld voor alle stakeholders van de opleiding en geeft een momentopname van de onderwijskwaliteit van de opleiding. Als voorzitter van het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van VLUHR hoop ik dat de bevindingen, oordelen en aanbevelingen van het panel de opleiding een stimulans zijn in de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van de opleiding. Daarnaast is dit verslag bedoeld om een breder publiek te informeren. Daarom wordt dit rapport gepubliceerd op de website van VLUHR KZ.

Ik wil alle leden van het panel uitdrukkelijk bedanken voor de tijd die ze hebben geïnvesteerd en de toewijding die ze getoond hebben bij het uitvoeren van deze opleidingsbeoordeling. Tegelijkertijd was deze opleidingsbeoordeling alleen mogelijk dankzij de inzet van alle betrokkenen bij het onderwijs van de Bachelor in de verpleegkunde van Hogeschool West-Vlaanderen. Ik hoop dat dit rapport recht doet aan hun inspanningen.

Petter Aaslestad
Voorzitter Bestuurscomité Kwaliteitszorg van VLUHR

OPLEIDINGSBEOORDELING

Inleiding

Dit rapport bevat de bevindingen, oordelen en aanbevelingen betreffende de onderwijskwaliteit van de professionele Bachelor in de verpleegkunde en haar varianten van Hogeschool West-Vlaanderen. De administratieve gegevens van de betrokken instelling en de opleiding zijn opgenomen in bijlage 1.

Naar aanleiding van de Europese richtlijn 2005/36/EG - 2013/55/EU over de gereguleerde beroepen werd in september 2015 door de Vlaamse regering immers beslist om de bacheloropleiding verpleegkunde van alle Vlaamse hogescholen om te vormen van een driejarige opleiding van 180 studiepunten tot een generieke vierjarige opleiding van 240 studiepunten. In de hervormde verpleegkundeopleiding moeten de studenten, conform de Europese richtlijn, acht competenties verwerven en minimum 2.300 uur klinisch onderwijs volgen in zeven zorgdomeinen. In functie van deze studieduurvelenging werd in juli 2017 ook een nieuw domeinspecifiek leerresultatenkader gevalideerd en werden er gemeenschappelijke afspraken gemaakt tussen de Vlaamse bacheloropleidingen verpleegkunde. Dit afsprakenkader omvat onder andere de uitgangspunten voor de opbouw van het curriculum, de inrichting van het klinisch onderwijs (met inbegrip van twee contractstages van 400 uur in de afsluitende fase), de verkorte trajecten en de navormingen. In het academiejaar 2016-2017 zijn alle bacheloropleidingen verpleegkunde gestart met de implementatie van het nieuwe curriculum.

Deze opleidingsbeoordeling is uitgevoerd in overeenstemming met de Handleiding opleidingsbeoordeling Verpleegkunde van VLUHR KZ.¹ Dieter Cortvriendt, beleidsadviseur van VLUHR KZ, fungeerde als projectbegeleider van deze opleidingsbeoordeling.

Samenstelling panel

Het voorstel van panelsamenstelling werd op 23 oktober 2020 goedgekeurd door het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van VLUHR. De samenstelling van het panel werd door het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van VLUHR bekrachtigd op 2 juni 2021. Het panel kreeg een positief advies vanwege NVAO op 24 augustus 2021.

Het panel is als volgt samengesteld:

- **Rik Verhaeghe (voorzitter van het panel)**, directeur verpleging UZ Gent
- **Maria Van Schoenwinkel**, directeur verpleegkunde UZ Brussel
- **Sabine Jacobs**, zelfstandig thuisverpleegkundige - teamleider
- **Peter Evers**, Opleidingsmanager Academie voor Verpleegkunde, Lid DB Domein Gezondheidszorg en Welzijn, Zuyd Hogeschool
- **Celine Brehme**, vierdejaarsstudent Bachelor in de verpleegkunde aan Hogeschool PXL

Een beknopte biografie van de panelleden is opgenomen in bijlage 2.

Beoordeling

Conform de Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area en de (decretale) bepalingen werd de beoordeling van deze opleiding uitgevoerd aan de hand van drie generieke kwaliteitswaarborgen en de daarbij horende, onderstaande, standaarden:

Standaard 1: het beoogd eindniveau van de opleiding wordt bepaald aan de hand van de wijze waarop de niveaudecriptoren vertaald zijn in opleidingsspecifieke leerresultaten die voldoen aan de internationale eisen met betrekking tot de inhoud, het niveau en de oriëntatie.

¹ <https://www.kwaliteitszorg.vluhr.be/files/Handleiding-opleidingsbeoordeling-Verpleegkunde.pdf>

Standaard 2: de onderwijsleeromgeving maakt het voor de studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Standaard 3: de opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering en toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Beslisregels

Bij de beoordeling van de standaarden worden onderstaande definities gehanteerd.

Basiskwaliteit betekent dat de generieke kwaliteitswaarborg aanwezig is en de opleiding - of een opleidingsvariant - voldoet aan de kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs mag worden verwacht van een bachelor- of masteropleiding in het hoger onderwijs.

Voldoende: de opleiding voldoet voor deze standaard aan de basiskwaliteit want zij vertoont een acceptabel niveau over de hele breedte van de onderliggende criteria.

Onvoldoende: de generieke kwaliteitswaarborg is onvoldoende aanwezig.

Voor het eindoordeel gelden onderstaande regels:

Voldoende: het eindoordeel over een opleiding is 'voldoende' indien alle standaarden als 'voldoende' worden beoordeeld.

Voldoende met beperkte geldigheidsduur: het eindoordeel over een opleiding - of een opleidingsvariant - is 'voldoende met beperkte geldigheidsduur' indien bij een eerste opleidingsbeoordeling één of twee standaarden als 'onvoldoende' worden beoordeeld.

Onvoldoende: het eindoordeel over een opleiding - of een opleidingsvariant - is 'onvoldoende' indien alle standaarden als 'onvoldoende' worden beoordeeld. Het eindoordeel over een opleiding - of een opleidingsvariant - is 'onvoldoende' indien na de nieuwe opleidingsbeoordeling één of meerdere standaarden nog steeds als 'onvoldoende' zijn beoordeeld.

Voorbereiding

Ter voorbereiding van de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie rapport opgesteld in overeenstemming met de door VLUHR KZ beschikbaar gestelde Handleiding opleidingsbeoordeling Verpleegkunde. Het panel ontving het zelfevaluatie rapport ruim op voorhand en bestudeerde dit document en de bijlagen grondig. Ook bestudeerde het panel een ruime selectie van afstudeerwerken en raadpleegde het de elektronische leeromgeving van de opleiding.

Op 23 november 2021 namen de panelleden deel aan een training georganiseerd door VLUHR KZ. Tijdens deze sessie werden de panelleden geïnformeerd over het beoordelingsproces en werd er speciale aandacht besteed aan kwaliteitszorg in Vlaanderen en Europa, de standaarden ter beoordeling van de opleiding en de rol van het panel. Ook werd overeenstemming bereikt over een schema voor het bezoek ter plaatse, dat als bijlage 3 is bijgevoegd. Ten slotte werd ter voorbereiding van het locatiebezoek, het zelfevaluatie rapport uitvoerig besproken.

Voorafgaand aan het bezoek ter plaatse werden door de opleiding aanvullende documenten aangereikt waaronder een selectie van leermaterialen, notulen van vergaderingen, alsook voorbeelden van stageverslagen en evaluatieopgaven.

Locatiebezoek

Tijdens het locatiebezoek dat plaats had op 15 en 16 december 2021 heeft het panel gesprekken gevoerd met alle betrokkenen van de opleiding; waaronder opleidingsverantwoordelijken, studenten, onderwijzend en

ondersteunend personeel, alumni en werkveldvertegenwoordigers. Deze gesprekken verschaften het panel, naast de bestudeerde documenten (zie bijlage 4 voor een overzicht), bijkomende en relevante inzichten over de onderwijskwaliteit van de Bachelor in de verpleegkunde van Hogeschool West-Vlaanderen. Om alle belanghebbenden de gelegenheid te geven vertrouwelijk met het panel te praten, was er een open spreekuur. Het panel bezocht tevens de faciliteiten. Het panel besprak de voorlopige bevindingen, oordelen en aanbevelingen met de opleidingsverantwoordelijken in een co-creatieve sessie. Tot slot deelde het panel de belangrijkste conclusies met de opleiding in een mondeling rapportage.

RAPPORT

In het onderstaande rapport geeft het panel de bevindingen, oordelen en aanbevelingen ten aanzien van de kwaliteit van de Bachelor in de verpleegkunde van Hogeschool West-Vlaanderen als geheel en al haar varianten. De opleiding is in de gelegenheid gesteld om op het concept van dit rapport te reageren voordat het gefinaliseerd werd. Een samenvatting van dit rapport is opgenomen als bijlage 5.

Situering

De **Bachelor in de verpleegkunde** van Hogeschool West-Vlaanderen (Howest) situeert zich binnen het domein Mens en Welzijn en wordt ingericht op Campus Brugge Station. In 2020-2021 telde de opleiding net geen 200 studenten, in 2021-2022 bijna 250. Er worden twee opleidingsvarianten aangeboden: een **regulier programma van 240 SP** en een **brugprogramma van 150 SP**. Onderstaande bevindingen en aanbevelingen hebben betrekking op alle opleidingsvarianten, tenzij anders vermeld.

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau

HET PANEL BEOORDELT HET BEOOGD EINDNIVEAU VAN DE BACHELOR IN DE VERPLEEGKUNDE, INCLUSIEF HET BRUGPROGRAMMA, ALS VOLDOENDE.

De Bachelor in de verpleegkunde van Howest **profileert** zich, vertrekkende vanuit een holistische mensvisie, als een generalistische opleiding die direct en breed inzetbare verpleegkundigen opleidt die over een sterke (zelf)kritische, analytische en onderzoekende houding beschikken. Het panel is gecharmeerd door dit ambitieus en innovatief profiel dat de nadruk legt op *evidence based* handelen, een relationele grondhouding en multiperspectivisme. De verschillende, te verwachte, competenties van een verpleegkundige worden goed gecoverd door het krachtig geformuleerde profiel, dat met interne en externe stakeholders tot stand is gekomen en rekening houdt met de evoluties in de maatschappij en de sector, aldus het panel.

De opleiding haar **opleidingsspecifiek leerresultatenkader** valt samen met het domeinspecifiek leerresultatenkader. Dit is een weloverwogen keuze, aldus het panel. De opleiding legt eigen klemtonen, dit aan de hand van vijf rollen: klinisch zorgexpert, patient advocate, kwaliteitspromotor, professionele ontwikkelaar en nurse@work. Deze rollen, en de bijbehorende competentietrajecten of leerlijnen, bieden de verschillende stakeholders (intern en extern) houvast. Zo weten bijvoorbeeld de studenten van bij de start wat er van hen verwacht wordt inzake hun competentieontwikkeling. De informatie hieromtrent is publiek beschikbaar op de website van Howest. Het opleidingsspecifiek leerresultatenkader en de vijf rollen worden systematisch kenbaar gemaakt aan de studenten. Het panel stelde gedurende het bezoek vast dat de studenten er ook actief mee aan de slag gaan, en zo een goed zicht hebben op de realisatie van het beoogde eindniveau. Het panel stelt vast dat het opleidingsspecifiek leerresultatenkader en de vijf rollen gedragen zijn door interne en externe stakeholders en een goede precisering zijn van de (nationale en Europese) kaders en regelgevingen. Het panel stelt dat mede door de vijf rollen de opleiding *future proof* is en haar actualiteitswaarde kan monitoren. Het panel vraagt de

opleiding om te blijven inzetten op innovatie, ook al loopt ze hierdoor soms voor op het werkveld. De notie van 'positieve gezondheid' kan hier als richtsnoer dienen, aldus het panel.

Het panel meent dat de **studieduurverlenging** door de opleiding adequaat aangegrepen is om het curriculum te optimaliseren om zo te voldoen aan de Europese richtlijnen, met inbegrip van de 2.300 uur klinisch onderwijs, het doorlopen van de zeven zorgdomeinen tijdens de eerste drie opleidingsfasen en met een vierde jaar als verdieping, en de competenties zoals beschreven in de White Paper. Als dusdanig slaagt de opleiding erin om het beoogde eindniveau nog beter aan te laten sluiten bij de verwachtingen van de sector en de maatschappij.

Het panel besluit dat de opleidingsspecifieke leerresultaten zich situeren op het niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur, in lijn zijn met nationale en Europese kaders en regelgevingen en de actuele eisen die in (internationaal) perspectief vanuit het werkveld en het vakgebied worden gesteld afdekken. Het panel beoordeelt bijgevolg generieke kwaliteitswaarborg 1 'Beoogd eindniveau' als voldoende.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsleeromgeving

HET PANEL BEOORDELT DE ONDERWIJSLEEROMGEVING VAN DE BACHELOR IN DE VERPLEEGKUNDE, INCLUSIEF HET BRUGPROGRAMMA, ALS VOLDOENDE.

De Bachelor in de verpleegkunde van Howest hanteert voor haar onderwijs 'authentiek en integratief leren' als **didactisch concept**. Er worden, zo stelt het panel, duidelijke didactische principes gebruikt, waar het team fungeert als model én coach, met een goede differentiatie tussen het regulier- en het brugprogramma toegesneden op de eigenheid van de doelgroepen en de maturiteit van de studenten. In het brugprogramma wordt er vertrokken van de ervaringen van de studenten om sneller in de diepte te gaan. Zo is het curriculum voor alle studenten uitdagend, aldus het panel. Dit verklaart mede de populariteit van het brugprogramma. De studenten worden tevens geactiveerd, nemen hun leerproces zelf in handen, en leren (zelf)kritisch zijn, wat ze ook benadrukten tijdens het gesprek.

Het **opleidingsprogramma** (curriculum) bestaat uit vijf leerlijnen die gekoppeld zijn aan de eerder vernoemde vijf rollen. De vijf leerlijnen zijn goed zichtbaar in het curriculum en uitstekend uitgewerkt in de leerlijnboeken, die alle betrokkenen houvast bieden. Het curriculum wordt gekenmerkt door grote - verticale en horizontale - samenhang, weinig overlap of versnippering, met een toenemende complexiteit (van contexten en opdrachten), autonomie en verantwoordelijkheid. Het curriculum, aldus het panel, is actueel en coherent met een goede waaier aan (interactieve) passende werkvormen. Het curriculum is heel transparant voor de studenten, zowel voor het regulier- als het brugprogramma. Aspecten van interprofessioneel en interdisciplinair samenwerken komen voldoende aan bod, aldus het panel. Hiervoor richt de opleiding de zorgvakantie in. Het panel spoort de opleiding wel aan om na te gaan hoe de studenten zich, in deze brede opleiding, toch wat meer kunnen specialiseren of eigen accenten kunnen leggen (zeker in vierde jaar). De samenhang van het curriculum wordt nauwgezet bewaakt door het opleidingsteam. Per leerlijn wordt door de leerlijncoach de toekomstgerichtheid van het curriculum gemonitord. De opleidingscoördinator behoudt het helikopterzicht. Het werkveld heeft een grote inbreng in het curriculum, bijvoorbeeld als gastlector of stagementor. Mede door de werkveldcommissie en opleidingscommissie houdt de opleiding de vinger aan de pols en speelt ze in op de behoeften van het werkveld. Het team, zo stelde het panel vast, neemt het werkveld mee in het verhaal van de opleiding. Tegelijkertijd wordt het praktijkgericht onderzoek (zoals inzake mantelzorg, simulatieonderwijs en palliatieve) binnengesloten in het curriculum.

Het **klinisch onderwijs** bedraagt 2.300 uur, allen *bedside*-uren. De studenten lopen stage in de zeven domeinen die het ruime werkveld bestrijken. De afsluitende contractstages tellen 30 SP of 800 uur klinisch onderwijs. De opzet van de stages kent een logische opbouw en een goede koppeling met het curriculum. Voor de studenten is de stap naar de stageplaats klein, mede door het goed uitgeruste hospital waar technieken geoefend worden. Er zijn voldoende oefenmomenten en de begeleiding in het hospital is intensief, aldus het panel. De studenten

worden op stage adequaat opgevolgd en krijgen veelvuldig feedback. Er zijn regelmatig terugkomdagen, zodat de studenten feeling blijven hebben met de opleiding en hun medestudenten. De mentoren hebben - mede door die vijf rollen - goed zicht op wat er van de studenten verwacht wordt en kunnen hen zo goed ondersteunen bij hun groei (competentieontwikkeling). De opleiding biedt een mentorenvorming aan. De stageplaatsen worden systematisch geëvalueerd op basis van criteria en bevragingen. Als er problemen zijn wordt er snel en gericht actie ondernomen door de opleiding. Met het 'Critical Coaching Op Stage' (CCOS) leren de studenten reflecteren over hun groei, dit aan de hand van de vijf rollen. De studenten vinden dit een grote meerwaarde, zo stelde het panel gedurende haar bezoek vast. De zorgvakantie is als stage gericht op interprofessioneel en interdisciplinair handelen en een uitstekend initiatief, aldus het panel. Dit is een echte eyeopener voor de studenten, waar ze ondernemend en inventief moeten handelen, aldus het panel.

De studenten kunnen voor een langere periode (stage of studie) naar het buitenland. Vele initiatieven in het kader van **internationalisering** verlopen omwille van COVID-19 momenteel echter online. De *summer/winter school* is een mooi initiatief om een grotere groep van studenten een internationale ervaring op te laten doen, aldus het panel. Aspecten van diversiteit zitten (expliciet én impliciet) verweven in het curriculum en zijn goed zichtbaar voor de studenten. Het panel wil wel dat de opleiding nagaat hoe diversiteit ook zichtbaarder gemaakt kan worden voor de buitenwereld, en dus eventueel toekomstige studenten.

De opleiding kan beroep doen op adequate **voorzieningen** en het hospital (de praktijkvleugel voor het vaardigheidsonderwijs) is goed uitgerust. Het panel is onder de indruk van het skills lab (waar technieken geoefend worden) en het aangeboden simulatieonderwijs (waar aan de hand van casussen het onderwijs innovatief ingericht wordt). De studenten die het panel sprak zijn hierover ook zeer tevreden. Met de oplevering van de nieuwe campus in 2024 zal de opleiding er ongetwijfeld op vooruit gaan, aldus het panel. De **leermiddelen** zijn kwalitatief en actueel. De elektronische leeromgeving LEHO biedt de studenten goede ondersteuning bij het leren. Het panel stelde gedurende het bezoek vast dat de opleiding meer wil inzetten op *blended learning* en dat het team de nodige knowhow in huis heeft om dit met een duidelijke didactische meerwaarde voor de studenten te organiseren. De ECTS-fiches zijn uitgebreid en helder. Algemeen loopt de **informatieverstrekking** goed en er zijn korte lijnen tussen de studenten en het opleidingsteam.

De *drop-out*, zo stelde het panel vast, is eerder gering. De opleiding heeft goed zicht op de kenmerken van de instromende studenten en de oorzaken van uitval. Er wordt indien nodig gericht en snel geheroriënteerd naar de graduaatsopleiding. Wel wordt de opleiding ervaren als intensief, zeker door de brugstudenten. De commissie spoort de opleiding aan om er op toe te blijven zien dat deze groep van studenten afdoende begeleiding krijgt bij (het plannen van) hun leerproces. De opleiding houdt rekening met de feedback van de studenten om de studeerbaarheid te bewaken. Zo werden er recent een aantal opdrachten geschrapt of werd er een alternatief voorzien, dit op aangeven van de studenten, zonder evenwel aan de kwaliteit van het curriculum te raken. Het panel meent, op basis van de verschillende gesprekken en de geraadpleegde documenten, dat de opleiding intensief, maar **studeerbaar** is.

De opleiding, zo stelt het panel, hanteert een persoonlijke en laagdrempelige aanpak inzake de **studentenbegeleiding**. Het team is erg begaan met de studenten en houdt rekening met hun beginsituatie om hun leerproces te faciliteren. De opleidingscoaches vormen de spil van de begeleidingsmodaliteiten. Zij verwijzen ook gericht door, bijvoorbeeld naar de trajectbegeleider. Studenten met specifieke noden en wensen krijgen begeleiding op maat. Voor financiële of psychologische ondersteuning kunnen ze terecht bij STUVO. Voor studiebegeleiding in geval van leerproblemen is er een studiecoach. Ook wordt er voorzien in uitstroombegeleiding en worden de mogelijkheden om verder te studeren toegelicht.

Het panel ontmoette een hecht en complementair, betrokken en enthousiast **opleidingsteam**, met een hart voor de studenten. In totaliteit beschikt de opleiding over 15 VTE. De studenten zijn positief over de lectoren. Ze zijn direct aanspreekbaar. De teamleden beschikken over een mooie waaier van inhoudelijke, technische en didactische expertises. Vele van de lectoren hebben ervaring in het werkveld en/of zijn betrokken bij praktijkgericht onderzoek. Verder doet de opleiding regelmatig beroep op gastlectoren om specifieke expertises binnen te trekken. Hun inbreng is een grote meerwaarde, ook om de brug tussen de theorie en de praktijk te maken, zo constateert het panel. Overweeg om deze gastcolleges open te stellen voor het ruimere werkveld. De teamleden worden aangemoedigd om zich te blijven bekwamen. Voor startende lectoren is er een starterspakket.

Met de nieuwe organisatiestructuur zijn de verwachtingen ten aanzien van de lectoren duidelijker geworden en is er meer ruimte gekomen voor de kerntaak: lesgeven. Het panel wil wel aangeven dat de opleiding er moet op blijven toezien dat met een verdere toename van de studenten het haalbaar blijft voor het team, zowel in functie van het bewaken van de werkdruk als het bewaken van de kwaliteit. Een uitbreiding van de formatie dringt zich op indien de studentenaantallen blijven groeien, aldus het panel.

Het panel stelt op basis van de documentatie, het voorstellingsmoment en de gesprekken vast dat de opleiding kwaliteitszorg zeer ter harte neemt. Het doorlopen van het eigen kwaliteitszorgsysteem, de opvolging van aanbevelingen van de visitatiecommissie, alsook de studieduurverlenging hebben geresulteerd in een optimalisatie van het curriculum. Tegelijkertijd werd tijdens het bezoek duidelijk dat de opleiding zicht heeft op de uitdagingen. Het panel meent wel dat de opleiding haar troeven, zoals de zorgvakantie en de Critical Coaching of het hospital en de simulatieweek, maar ook het sterk didactisch concept van de brugopleiding, nog meer kan uitdragen. Betrek hierbij de alumni als ambassadeurs in het PR-beleid en overweeg een beroep te doen op de *knowhow* die andere opleidingen van de hogeschool hieromtrent in huis hebben.

Het panel besluit dat het actuele en coherente curriculum, de organisatie van het klinisch onderwijs, de voorzieningen, de laagdrempelige en persoonlijke begeleiding, de kwaliteit en kwantiteit van het personeel en de continue zorg voor onderwijskwaliteit, de garantie bieden dat de leeromgeving krachtig en samenhangend is en dat de studenten het beoogde eindniveau kunnen realiseren. Het panel kent dan ook een voldoende toe voor generieke kwaliteitswaarborg 2 'Onderwijsleeromgeving'.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerde eindniveau

HET PANEL BEOORDELT HET GEREALISEERDE EINDNIVEAU VAN DE BACHELOR IN DE VERPLEEGKUNDE, INCLUSIEF HET BRUGPROGRAMMA, ALS VOLDOENDE.

Op basis van de ingekeken toetsen en de verschillende gesprekken meent het panel dat de **toetsing en beoordeling** valide, betrouwbaar en transparant verlopen. De bestudeerde toetsen zijn een goede afspiegeling van de leerinhouden en reflecteren de toename van complexiteit. Er is een goed, cyclisch, samenhangend toetsbeleid en het twee-paar-ogenprincipe helpt de opleiding bij het verzekeren van de kwaliteit van het toetsgebeuren. De kwaliteitsmedewerker bewaakt de kwaliteit van het toetsen en koppelt indien nodig terug met de lector(en). Het toetsen is competentiegericht (gericht op de rollen), met een grote klemtoon op klinisch redeneren. Ook het toetsen van de stageopdrachten verloopt (deels) op basis van die rollen. Het vaardigheidsonderwijs in het hospital wordt via checklists op een objectieve manier beoordeeld. De studenten weten wat er van hen verwacht wordt tijdens de toetsen en de beoordelingen worden door hen als fair ervaren. Resultaten worden zowel individueel als in groep besproken. Naast deze summatieve toetsen zijn er ook formatieve toetsen (zoals feedbackmomenten en oefenexamens) die het leerproces van de studenten bevordert. De studenten kunnen zo hun groei monitoren en gaan met hun werkpunten aan de slag. In het simulatieonderwijs leren de studenten ook elkaar feedback geven.

Er zijn vele **afsluitende opdrachten** en elk opleidingsspecifiek leerresultaat wordt minimaal één keer op het beoogde eindniveau getoetst. Het panel bestudeerde een ruime selectie van afstudeerwerken. De ingekeken stukken zijn kwaliteitsvol en situeren zich op niveau 6, aldus het panel. De bachelorproef bestaat uit een verbeterproject op stage en regelmatig zijn er linken met het praktijkgericht onderzoek van de teamleden. Het panel meent dat het concept van de bachelorproef goed opgezet is, in lijn met de rollen die de studenten moeten verwerven en dat dit ook een meerwaarde voor het werkveld heeft. Het panel stelde gedurende haar bezoek vast dat de studenten voldoende onderzoekscompetenties hebben om hun bachelorproef met succes af te ronden. Ze lieten wel verstaan dat ze vraaggestuurd wat meer begeleiding willen tijdens hun bachelorproefwerkzaamheden. De beoordeling verloopt transparant en objectief. Ook gedurende de twee contractstages worden de competenties op eindniveau op systematische wijze geëvalueerd. De contractstage is de afsluitende toets voor de rol van nurse@work. Hier integreert de student de verschillende finaliteiten van het verpleegkundig handelen. De competenties worden geïntegreerd toegepast in een authentieke, complexe en

gespecialiseerde context waar de student verantwoordelijkheid opneemt en autonoom aan de slag gaat. Het panel stelt dat de kwaliteit van de afstudeeropdrachten en -werken illustreren dat de opleiding realiseert wat ze beoogt.

De **tevredenheid en inzetbaarheid van de afgestudeerden** is groot. De alumni die het panel sprak zijn heel tevreden over de opleiding en ze voelden zich klaar om het werkveld in te gaan. Met de studieduurverlenging zijn de afgestudeerden, meer dan vroeger, klaar om in verschillende domeinen van de zorg aan de slag te gaan of met succes verder te studeren. De afgestudeerden worden via facebook en e-mail blijvend betrokken bij de opleiding. Het werkveld is tevreden over de Howest-afgestudeerden verpleegkunde; ze zijn sterk in klinisch redeneren en echte teamspelers (die over de muurtjes durven kijken), ze tonen een grote mate van autonomie en nemen hun verantwoordelijkheid, zijn innovatief/kritisch/creatief, handelen *evidence based* en zijn breed én direct inzetbaar. Het werkveld onderhoudt goede contacten met de opleiding in het kader van projecten, bachelorproeven en stages of als gastlector. Dit is een 'win-win' situatie, verrijkend voor de opleiding én het werkveld, aldus het panel. De opleiding draagt haar expertise ook uit; dit bijvoorbeeld door de e-courses. Ook kunnen werkveldpartners gebruik maken van de simulatieomgeving. Het panel meent wel dat de opleiding haar rol als voorloper nog meer kan uitdragen, dit om het werkveld mee te krijgen in het veranderende profiel van de verpleegkundige en de innovatieve rollen die de afgestudeerden opnemen.

Gegeven het adequate systeem van toetsing en beoordeling, de kwaliteit van de afstudeerwerken en de tevredenheid en inzetbaarheid van de afgestudeerden beoordeelt het panel generieke kwaliteitswaarborg 3 'gerealiseerd eindniveau' als voldoende.

Eindoordeel

Vermits generieke kwaliteitswaarborg 1 als voldoende wordt beoordeeld, generieke kwaliteitswaarborg 2 als voldoende en generieke kwaliteitswaarborg 3 als voldoende, is het eindoordeel van de opleiding Bachelor in de verpleegkunde, conform de beslisregels, voldoende.

Vermits generieke kwaliteitswaarborg 1 als voldoende wordt beoordeeld, generieke kwaliteitswaarborg 2 als voldoende en generieke kwaliteitswaarborg 3 als voldoende, is het eindoordeel van het brugprogramma van de opleiding Bachelor in de verpleegkunde, conform de beslisregels, voldoende.

Overzicht goede praktijken

GENERIEKE KWALITEITSWAARBORG 1 – BEOOGD EINDNIVEAU

- De opleiding beschikt over een ambitieus en innovatief profiel dat, vertrekkende vanuit een holistische mensvisie, de nadruk legt op *evidence based* handelen, een relationele grondhouding en multiperspectivisme.
- De vijf rollen bieden de verschillende stakeholders (intern en extern) houvast en verzekeren de actualiteitswaarde van het curriculum.
- De studieduurverlenging is door de opleiding adequaat aangegrepen om het curriculum te optimaliseren om zo te voldoen aan de Europese richtlijnen, met inbegrip van de 2.300 uur klinisch onderwijs, het doorlopen van de zeven zorgdomeinen tijdens de eerste drie opleidingsfasen en met een vierde jaar als verdieping, en de competenties zoals beschreven in de White Paper.

GENERIEKE KWALITEITSWAARBORG 2 – ONDERWIJSLEEROMGEVING

- De opleiding hanteert duidelijke didactische principes, met een goede en gerichte differentiatie tussen het regulier en het brugprogramma toegesneden op de eigenheid van de doelgroepen.
- Het curriculum is coherent en actueel en uitdagend voor alle studenten.
- Er is een grote inbreng van het werkveld in het curriculum en resultaten van het praktijkgericht onderzoek worden binnengetrokken.
- Er is een duidelijke link tussen het curriculum (wat de studenten op school leren) en de opbouw van de stages.
- Met het project 'Critical Coaching Op Stage' (CCOS) leren de studenten reflecteren over hun groei en het stimuleert hun kritisch denken en analyserend vermogen.
- De zorgvakantie is een echte eyeopener voor de studenten, waar ze leren ondernemend en inventief te handelen.
- Aspecten van diversiteit zitten (expliciet én impliciet) verweven in het curriculum en zijn goed zichtbaar voor de studenten.
- Het hospital is goed uitgerust en met het simulatieonderwijs wordt het onderwijs innovatief ingericht.
- De studenten worden laagdrempelig en persoonlijk ondersteund in hun leerproces.
- Het hecht en complementair team heeft een hart voor de studenten.

GENERIEKE KWALITEITSWAARBORG 3 – GEREALISEERD EINDNIVEAU

- Er is een degelijk, cyclisch, samenhangend toetsbeleid en het twee-paar-ogenprincipe helpt de opleiding bij het verzekeren van de kwaliteit van het toetsgebeuren.
- Het concept van de bachelorproef is goed opgezet en heeft ook een meerwaarde voor het werkveld.
- De afgestudeerden kunnen in de zeven zorgdomeinen van de zorg aan de slag.
- Er is een grote tevredenheid van het werkveld over de afgestudeerden die breed en direct inzetbaar zijn en een innovatieve rol opnemen.

Overzicht aanbevelingen

GENERIEKE KWALITEITSWAARBORG 1 – BEOOGD EINDNIVEAU

- Blijf inzetten op innovatie; de notie van 'positieve gezondheid' kan hier als richtsnoer dienen.

GENERIEKE KWALITEITSWAARBORG 2 – ONDERWIJSLEEROMGEVING

- Ga na hoe de studenten zich wat meer kunnen specialiseren of eigen accenten kunnen leggen.
- Maak aspecten van diversiteit in het curriculum zichtbaarder voor de buitenwereld, dit ook in functie van de werving.
- Blijf er op toezien dat de studenten van het brugprogramma afdoende begeleiding krijgen bij (het plannen van) hun leerproces.
- Overweeg om de gastcolleges open te stellen voor het ruimere werkveld.
- Monitor dat met een verdere toename van de studenten het haalbaar blijft voor het team, zowel in functie van het bewaken van de werkdruk als het bewaken van de kwaliteit. Een uitbreiding van de formatie dringt zich op indien de studentenaantallen blijven groeien.
- Speel de troeven, zoals de zorgvakantie en de Critical Coaching of het hospital en de simulatieweek, maar ook het sterk didactisch concept van de brugopleiding, nog meer uit. Betrek hierbij de alumni als ambassadeurs in het PR-beleid en overweeg een beroep te doen op de knowhow die andere opleidingen van de hogeschool hieromtrent in huis hebben.

GENERIEKE KWALITEITSWAARBORG 3 – GEREALISEERD EINDNIVEAU

- Voorzie in bijkomende vraaggestuurde ondersteuning voor de studenten in het kader van hun bachelorproefwerkzaamheden.
- Draag de rol als voorloper of innovator nog meer uit, dit om het werkveld mee te krijgen in het veranderende profiel van de verpleegkundige.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Naam van de instelling	Hogeschool West-Vlaanderen
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Rijselstraat 5 8000 Brugge +32 50 38 12 77 info@howest.be www.howest.be
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Kaat Cornelis Kwaliteitsmedewerker kaat.cornelis@howest.be +32 50 38 12 77
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Bachelor in de verpleegkunde
Afstudeerrichtingen	NVT
Niveau en oriëntatie	Professioneel gerichte bachelor VKS 6
(Delen van) studiegebied(en)	Gezondheidszorg
Onderwijstaal	Nederlands
De vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden	Campus Brugge Station Rijselstraat 5 8000 Brugge
Studieomvang (in studiepunten)	240 studiepunten
Opleidingsvarianten	Reguliere opleiding (240 studiepunten) Traject voor werkstudenten / brugopleiding (150 studiepunten)

Bijlage 2: Beknopte biografie panelleden

Rik Verhaeghe is sedert 2011 directeur Verpleging van het Universitair Ziekenhuis Gent. Hij is verpleegkundige (1980) en studeerde in 2000 af als Licentiaat medisch sociale wetenschappen. In 2006 behaalde hij zijn doctoraat op basis van wetenschappelijke onderzoek over 'Work characteristics, Psychological well-being and Sickness absence' bij hospitaal verpleegkundigen. Sedert 2009 is hij gastprofessor aan de Universiteit Gent waar hij het vak Change management doceert. Daarnaast is hij ondervoorzitter van de Raad van Bestuur van het AZ West te Veurne.

Sabine Jacobs studeerde verpleegkunde en volgde de kaderopleiding voor hoofdverpleegkundigen. Tot 2011 was zij hoofdverpleegkundige bij Solidariteit bij het Gezin. Sinds 2011 tot op heden is zij zelfstandig thuisverpleegkundige en is zij de coördinator van een thuisverplegingspraktijk van een team van negen andere verpleegkundigen.

Ria Vanschoenwinkel studeerde verpleegkunde aan het Provinciaal Hoger Instituut voor Verpleegkunde te Hasselt en heeft een Master in management en beleid van de gezondheidszorg (VUB). Zij startte in 1979 als verpleegkundige op de afdeling psychiatrie van het AZ van de VUB. In 1983 werd zij daar hoofdverpleegkundige en in 1996 diensthoofd. Sinds 2010 is zij directeur verpleeg- en vroedkunde van het UZ Brussel. Ze heeft les gegeven aan de Ehb in de kaderopleiding voor hoofdverpleegkundigen en ze participeert aan beroepsverenigingen zoals AUVB (Algemene Unie voor Verpleegkundigen België). Regelmatig is zij betrokken bij het auditeren van verpleegkundeopleidingen aan hogescholen.

Peter Evers studeerde verpleegkunde en gezondheidswetenschappen. Hij is voormalig opleidingshoofd Academie Verloskunde Maastricht en is momenteel opleidingsmanager aan de Academie voor Verpleegkunde en lid van het managementteam Domein gezondheidszorg en Welzijn aan Zuyd Hogeschool te Heerlen. Als opleidingsverantwoordelijke volgt hij de ontwikkelingen in het vakgebied op en onderhoudt hij nauwe banden met de beroepenveld. Hij was gastspreker op diverse symposia over onderwerpen gerelateerd aan de toekomst van de zorg en het hoger onderwijs. Op vlak van onderwijs en onderwijsvernieuwingstrajecten beschikt hij over een uitgebreide ervaring en hij participeerde in verschillende organisatieveranderingstrajecten en auditactiviteiten, zowel in Nederland als in Vlaanderen. Daarnaast is hij als deskundige betrokken bij diverse landelijke adviescommissies m.b.t. verpleegkunde en (toekomst) medisch onderwijs.

Celine Brehme is vierdejaarsstudent Bachelor in de verpleegkunde aan Hogeschool PXL. Zij werkt als zorgkundige in Woonzorgcentrum De Fakkel en als jobstudent in Virga Jessa.

Bijlage 3: Bezoekschema

Dag 1: woensdag 15 december 2021

09:30 - 10:00: presentatie opleiding

10:00 - 12:30: overleg panel

12:30 - 13:30: gesprek opleidingsmanagement

13:30 - 14:00: overleg panel

14:00 - 15:00: gesprek onderwijzend personeel

15:00 - 15:30: overleg panel

15:30 - 16:30: gesprek studenten

16:30 - 17:00: overleg panel

17:00 - 17:45: gesprek ondersteunend personeel

17:45 - 18:15: overleg panel

18:15 - 19:00: gesprek afgestudeerden en werkveldvertegenwoordigers

19:00 - 19:15: overleg panel

Dag 2: donderdag 16 december 2021

09:00 - 10:00: bezoek infrastructuur

10:00 - 11:00: open spreekuur

11:00 - 14:00: overleg panel

14:00 - 15:30: co-creatieve sessie opleidingsmanagement

15:30 - 16:30: voorbereiding mondelinge rapportage

16:30 - 16:45: mondelinge rapportage

Bijlage 4: Bestudeerde documenten

Zelfevaluatie rapport

Jaarrapport en beleidsplan

Visietekst 2021

Domeinspecifiek Leerresultatenkader en opleidingsspecifiek Leerresultatenkader

Koppeling leerresultaten aan rollen

Competentietrajecten

Overzicht programma

Programmaboek

ECTS-fiches

Didactisch concept

ELO Leho

Bevragingen studenten

Leidraad studietrajectcoaching

Organogram

Overzicht ingezette personeel

Handleiding nieuwe lectoren

Professionalisering nieuwe docent

Verslagen overlegorganen

OER

Toetsopgaven en -criteria

Evaluatiedocumenten afsluitende toetsen

Selectie afsluitende toetsen

Bevraging stages

Rapport alumnibevoering

Bijlage 5: Samenvatting

De opleiding Bachelor in de verpleegkunde aan Howest wordt aangeboden in twee opleidingsvarianten: een regulier programma van 240 SP en een brugprogramma van 150 SP.

De opleidingsspecifieke leerresultaten situeren zich op het niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur en zijn in lijn met nationale en Europese kaders en regelgevingen en de actuele eisen die in (internationaal) perspectief vanuit het werkveld en het vakgebied worden gesteld.

Met het actuele en coherente curriculum, de organisatie van het klinisch onderwijs, de voorzieningen, de laagdrempelige en persoonlijke begeleiding, de kwaliteit en kwantiteit van het personeel en de continue zorg voor onderwijskwaliteit biedt de opleiding garanties dat de leeromgeving krachtig en samenhangend is en dat de studenten het beoogde eindniveau kunnen realiseren.

Gegeven het adequate systeem van toetsing en beoordeling, de kwaliteit van de afstudeerwerken en de tevredenheid en inzetbaarheid van de afgestudeerden oordeelt het panel dat het beoogde eindniveau gerealiseerd wordt.

Het eindoordeel van de opleiding Bachelor in de verpleegkunde, met inbegrip van het brugprogramma, is voldoende.